

DW-19080002040401

Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

April - 2022

Accounting for Working Capital Decisions

(Group-1 : ACC)

(New Course)

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) કુલ ચાર પ્રશ્નો છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુએ દર્શાવેલાં છે.
(3) જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે સાથે જ દર્શાવો.

- 1 Y લિ. 1,56,000 એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે. પેદાશની એકમદીઠ પડતર નીચે મુજબ છે. માહિતીને આધારે ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડીની ગણતરી કરો : 20

વિગત	રકમ (રૂ.)
કાચો માલ	90.00
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	40.00
પરોક્ષ ખર્ચા	75.00
કુલ પડતર	205.00
નફો	60.00
વેચાણ કિંમત	265.00

અન્ય માહિતી :

- (1) કાચા માલનો સરેરાશ રીતે 1 માસનો સ્ટોક રાખે છે અને માલસામાન પ્રક્રિયામાં (50% પૂર્ણ) સરેરાશ 4 અઠવાડિયા માટે રહે છે.
- (2) તૈયાર માલનો સરેરાશ રીતે 1 માસનો સ્ટોક રાખે છે.
- (3) માલ પૂરો પાડનારાઓ તરફથી 1 માસની શાખ મળે છે, જ્યારે દેવાદારોને 2 માસની શાખ આપવામાં આવે છે.
- (4) મજૂરીની ચૂકવણીનો સરેરાશ સમયગાળો 1.5 અઠવાડિયાનો અને પરોક્ષ ખર્ચની ચૂકવણીનો સરેરાશ સમયગાળો 1 માસનો છે.
- (5) કુલ ઉત્પાદન 20% રોકડ ધોરણે વેચ્યો છે.
- (6) એવી ધારણા છે કે લઘુત્તમ રૂ. 60,000 હાથ પર રોકડ રાખવામાં આવે.
- (7) આ ઉપરાંત એવી પણ ધારણા કરવાની છે કે સમગ્ર રીતે વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન એકસમાન રીતે, મજૂરી તથા પરોક્ષ ખર્ચ સમાન રીતે થયેલ છે અને 4 અઠવાડિયા બરાબર 1 માસ ગણવાનો છે.

અથવા

DW-19080002040401]

1

[Contd...

- 1 Z લિ. તેની પેદાશ વેચાણ પર 20% ના કાચા નફાનાં દરે વેચે છે. નીચેની માહિતી તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરા થતાં તેનાં હિસાબી ચોપડામાંથી લેવામાં આવેલ છે. 20

વિગત	રકમ (રૂ.)
વેચાણ-3 માસની શાખ પર	50,00,000
કાચો માલ	12,00,000
ચૂકવેલ મજૂરી : સરેરાશ ચૂકવણી સમયગાળો 15 દિવસ	9,60,000
ઉત્પાદન ખર્ચા : 1 માસ પછી ચૂકવાય છે.	12,00,000
વહીવટી ખર્ચા : 1 માસ પછી ચૂકવાય છે.	4,80,000
વેચાણ - વૃદ્ધિ ખર્ચ : અર્ધવાર્ષિક અગાઉથી ચૂકવાય છે.	2,00,000

- (1) કાચો માલ પૂરો પાડનાર વેપારી તરફથી કંપનીને 1 માસની શાખ મળે છે.
(2) કંપની કાચા માલનો 2 માસનો સ્ટોક અને તૈયાર માલનો 1.5 માસનો સ્ટોક જાળવે છે.
(3) સાવચેતીનાં પગલાં તરીકે રૂ. 1,00,000ની લઘુત્તમ રોકડ સિલક જાળવવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે 10% ગાળો (Margin) રાખવામાં આવે છે, તેવી ધારણા કરી કંપનીની કાર્યશીલ મૂડી શોધો. (એક વર્ષ = 360 દિવસ)

- 2 સપના લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી માર્ચથી મે, 2018 સુધીનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો : 20

- (1) તા. 01-03-2018ના રોજની રોકડ-બેંક સિલક રૂ. 24,000
(2) પડતર પર કાચા નફાનો દર 50%
(3) અન્ય માહિતી :

માસ	ખરીદી (રૂ.)	શરૂનો સ્ટોક (રૂ.)	શિરોપરી ખર્ચ (રૂ.)
ફેબ્રુઆરી	96,000	8,000	16,000
માર્ચ	1,12,000	12,000	20,000
એપ્રિલ	1,28,000	20,000	24,000
મે	1,44,000	24,000	28,000
જૂન	1,60,000	22,000	32,000

- (4) 60% ખરીદી અને વેચાણ શાખ પર થાય છે. રોકડ ખરીદી અને રોકડ વેચાણ બંને પર રોકડ વટાવનો દર 5% છે.

- (5) એપ્રિલ, 2018માં એક મશીન રૂ. 40,000ની કિંમતે હપ્તા પદ્ધતિથી ખરીદવાનું છે. કરાર વખતે 20% રકમ ચુકવવાની છે અને બાકીની રકમ ચાર સરખા માસિક હપ્તાઓમાં વાર્ષિક 12% વ્યાજ સાથે ચુકવવાની છે.
- (6) સમય ગાળો :
 ઉધાર વેચાણ 1 માસ
 ઉધાર ખરીદી 1/2 માસ
 શિરોપરી ખર્ચ 1/4 માસ
- (7) કાયમી મિલકત પરનો માસિક ઘસારો રૂ. 4,000નો સમાવેશ શિરોપરી ખર્ચમાં થયો છે.
- (8) કંપની ઈચ્છિત લઘુત્તમ રોકડ રૂ. 60,000 રાખવા માગે છે. નાણાં રૂ. 8,000 કે તેના ગુણાંકમાં વાર્ષિક 12% વ્યાજે ઉછીના લઈ શકાય છે. આ રીતે ઉછીના લીધેલ નાણાં ઉપર વ્યાજ ત્યાર પછીના મહિને ચુકવવા પાત્ર છે.

અથવા

- 2 બીઝ કંપની લિ.ની નીચે આપેલી વિગતો પરથી 30 જૂન, 2018ના રોજ પૂરા 20 થતા ત્રણ માસનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો.

- (1) 1લી એપ્રિલ, 2018ના રોજ રોકડ અને બેંક સિલક રૂ. 2,64,000
- (2) વેચાણ કિંમત સાથે વસ્તુની પડતર નીચે મુજબ ટકાવારી દર્શાવે છે :
- માલ સામગ્રી 40%
 મજૂરી 10%
 કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ 20%
- (3) ઉત્પાદન અને તૈયાર માલનો સ્ટોક નીચે મુજબ છે :

માસ	ઉત્પાદન (એકમો)	તૈયાર માલનો સ્ટોક (એકમો)
ફેબ્રુઆરી	12,000	3,000
માર્ચ	15,000	4,500
એપ્રિલ	18,000	1,500
મે	13,500	4,500
જૂન	15,000	3,000
જુલાઈ	18,000	6,000

- (4) એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 200 છે.
- (5) રોકડ વેચાણ અને ઉધાર વેચાણનું પ્રમાણ 1:4 છે.

- (6) ઉધાર વેચાણના 50% વેચાણ પછીના મહિને, 40% વેચાણ પછીના બીજા મહિને અને બાકીના ત્રીજા મહિને મળે છે.
- (7) દરેક મહિનાના અંદાજી વેચાણ માટે જરૂરી માલ સામગ્રીની ખરીદી તેના અગાઉના મહિને કરવામાં આવે છે. 50% રોકડેથી ખરીદી થાય છે અને બાકીની ખરીદીના નાણાં ખરીદી પછીના બે સરખા માસિક હપ્તામાં ચુકવાય છે.
- (8) સમય ગાળો :
મજૂરી	1 માસ
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	1 માસ
- (9) 1લી એપ્રિલ, 2018ના રોજ એક નવું યંત્ર રૂ. 4,50,000માં ખરીદવામાં આવશે, જેના નાણાં ખરીદી પછી બે સરખા માસિક હપ્તામાં ચુકવાય છે.

3 ગિરિરાજ લિ. શાખ ઉપર વેચાણ કરે છે. તેનું હાલમાં શાખ પર વેચાણ રૂ. 32,00,000 છે. 15

અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (1) લેણી રકમની સરેરાશ મુદત 72 દિવસ (હાલમાં)
- (2) એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 25
- (3) એકમદીઠ સરેરાશ ખર્ચ રૂ. 32
- (4) એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 40
- (5) વર્ષના કુલ દિવસો = 360

કંપની શાખના ધોરણો કડક કરવાનું આયોજન કરે છે. એને લીધે, લેણી રકમની સરેરાશ મુદતમાં હાલના દિવસોની તુલનાએ 27 દિવસનો ઘટાડો શક્ય બનશે અને વેચાણ રૂ. 28,00,000નું થશે.

જો કમાણીનો દર 20% હોય તો, આ પ્રસ્તાવ યોગ્ય છે ?

ગણતરીના આધાર સાથે તમારો અભિપ્રાય આપો.

અથવા

3 દેવરાજ લિ.ની માહિતી નીચે મુજબ છે :

15

હાલનું વેચાણ રૂ. 12,00,000

એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 30

સરેરાશ ઉધરાણીની મુદત = 30 દિવસ

એકમદીઠ ચલિત પડતર રૂ. 20

સરેરાશ એકમદીઠ પડતર રૂ. 25

ઘાલખાધ = 1.5%

કંપની વેચાણ વધારવા માટે ઉદાર શાખ નીતિ અપનાવવા માંગે છે. જેથી વેચાણમાં 20% વધારો થશે. સરેરાશ ઉધરાણીની મુદત 50 દિવસ થશે. ઘાલખાધ 1.5%થી વધીને 3% થશે.

જો કંપની અપેક્ષિત વળતર દર 15% ઈચ્છે તો, શાખનીતિ ઉદાર બનાવવાની ભલામણ યોગ્ય છે ? ગણતરીના આધારે સલાહ આપો.

4 (a) અમર મેન્યુ. કંપનીની નીચે આપેલ માહિતી પરથી ખૂટતી વિગતો શોધો. 5

વિગત	વર્ષ 2020	વર્ષ 2021
સરેરાશ સ્ટોક	રૂ. 40,000	રૂ. 60,000
ખરીદી	રૂ. 2,50,000	રૂ. (?)
શરૂઆતનો સ્ટોક	રૂ. 30,000	રૂ. 40,000
માલ ફેરબદલી દર	(?) વખત	10 વખત

(b) એક કંપની લિમિટેડ વિશિષ્ટ પેદાશ 'અમી'નું ઉત્પાદન કરે છે.

10

નીચેની વિગતો એકત્રિત કરવામાં આવી છે.

(1) 'અમી'ની માસિક માંગ 800 એકમો.

(2) દરેક વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. 150.

(3) એકમદીઠ વાર્ષિક વહન ખર્ચ રૂ. 26.

(4) અઠવાડિક સામાન્ય વપરાશ 150 એકમો.

(5) અઠવાડિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ 100 એકમો.

(6) પુનઃવરદીનો સમય : 1થી 5 અઠવાડિયા.

ઉપરની માહિતી પરથી ગણો.

- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો.
- (2) વર્ષ દરમિયાન ઓર્ડરની સંખ્યા
- (3) પુનઃવરદી સપાટી
- (4) મહત્તમ સપાટી
- (5) નિમ્નતમ સપાટી
- (6) સરેરાશ સ્ટોક સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાનાં આધારે)
- (7) સલામતી જથ્થો.

અથવા

- 4 (a) નીચેની માહિતી પરથી દરેક પ્રકારના માલસામાન માટે ફેરબદલી દર તથા ફેરબદલી મુદતની ગણતરી કરો :

વિગત	માલસામાન-X	માલસામાન-Y
શરૂઆતનો સ્ટોક (રૂ.)	80,000	1,60,000
ખરીદી (રૂ.)	2,60,000	4,00,000
શરૂઆતનો સ્ટોક (રૂ.)	40,000	80,000

- (b) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો : 10

- (i) આર્થિક વરદી જથ્થો
 - (ii) લઘુતમ સપાટી
 - (iii) ગુરુતમ સપાટી
- માસિક વપરાશ 600 એકમ
વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. 500
એકમદીઠ વહન ખર્ચ 10%
એકમદીઠ કિંમત રૂ. 200
વરદી સમય 4થી 6 અઠવાડિયા
સરેરાશ વપરાશ દર અઠવાડિયે 150 એકમ
વધુમાં વધુ વપરાશ દર અઠવાડિયે 200 એકમ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) There are total four questions.
(2) Marks of each question is shown on right side.
(3) Show required calculations as the part of answer.

- 1 The Y Ltd. produces 1,56,000 units of production. The cost per unit of the product is as follows. Based on the information calculate the amount of Net Working Capital : **20**

Particulars	Amount (Rs.)
Raw Material.....	90.00
Direct Labour	40.00
Overleads.....	<u>75.00</u>
Total Cost	205.00
Profit.....	<u>60.00</u>
Selling Price	265.00

Additional Information :

- (1) The raw materials are in stock, on average, for one month and materials are in process, (50% Complete) on average for 4 weeks.
- (2) Finished goods are in stock on average for 01 month.
- (3) Credit allowed by suppliers is 1 month and to Debtors is 02 months.
- (4) The average lag in payment of wages is 1.5 weeks and of overheads is 1 month.
- (5) 20% of the production is sold on cash basis.
- (6) It is expected that a sum of Rs. 60,000 is required as minimum cash in hand.
- (7) It is to be assumed that production is carried on evenly throughout the year; Wages and Overheads accrue similarly and a time period of 4 weeks is equivalent to a month.

OR

- 1 Z Ltd. sells its products on a gross profit of 20% on Sales. 20

The following information is taken from its books of account for the year ended on 31-03-2018 :

Particulars	Amount (Rs.)
Sales at 3 months credit.....	50,00,000
Raw material	12,00,000
Wages paid-average time lag 15 days	9,60,000
Manufacturing Expenses - Paid one month in Arrears	12,00,000
Administrative Expenses - Paid one month in Arrears	4,80,000
Sales Promotion Expenses-payable half-yearly in Advance...	2,00,000

- (1) The Company enjoys one month's credit from suppliers of Raw Materials.
- (2) The Company maintains 2-month's stock of raw materials and 1.5 month's stock of finished goods.
- (3) The minimum cash balance is to be maintained at Rs. 1,00,000 as precautionary measure.

Based on above information and assuming 10% margin, find out Working Capital requirements of the company. (One year = 360 days)

- 2 From the following information of Sapna Ltd. prepare Cash Budget for March to May 2018. 20

Budget for March to May 2018.

- (1) Cash and bank balance on 01-03-2018 Rs. 24,000
- (2) Rate of gross profit on cost 50%
- (3) Other information :

Months	Purchases (Rs.)	Opening Stock (Rs.)	Overheads (Rs.)
February	96,000	8,000	16,000
March	1,12,000	12,000	20,000
April	1,28,000	20,000	24,000
May	1,44,000	24,000	28,000
June	1,60,000	22,000	32,000

- (4) 60% of purchases and sales are on credit terms. The rate of cash discount both for the cash purchases and cash sales is 5%.
- (5) In April 2018 Machine costing Rs. 40,000 is to be purchased by installments. 20% amount to be paid at the time of agreement and the rest amount is to be paid by four equal monthly installments with 12% interest per month.
- (6) Time leg :
 Credit Sales 1 month
 Credit Purchases..... 1/2 month
 Overheads 1/4 month
- (7) Monthly depreciation of fixed assets Rs. 4,000 is included in the overheads.
- (8) At the end of each month minimum cash of Rs. 60,000 is to be kept. Fund can be borrowed in multiple of Rs. 8,000 on monthly basis at 12% interest per annum. Interest on such borrowing is payable on the next month.

OR

2 Prepare a cash budget for three months ending on 30th June, 2018 from following information of Beez Co. Ltd. 20

- (1) Cash and bank balance as on 1st April, 2018 Rs. 2,64,000
- (2) The cost of goods in terms of percentage of the selling price is as follows :

Materials	40%
Wages	10%
Factory overheads	20%

- (3) The production and stock of finished goods are as follows:

Months	Production (units)	Closing Stock (units)
February	12,000	3,000
March	15,000	4,500
April	18,000	1,500
May	13,500	4,500
June	15,000	3,000
July	18,000	6,000

- (4) Selling price is Rs. 200 per unit.
- (5) The proportion of cash sales and credit sales is 1:4.
- (6) 50% of credit sales is collected in the month after sales, 40% the second month after sales and remaining in third month after sales.
- (7) For anticipated sales of each month necessary purchases are made in the preceding month. 50% of purchases are made for cash and the payments for the remaining purchases are made in two equal monthly installments there after.
- (8) Time lag :

Wages	1 month
Factory overheads	1 month
- (9) A new machine costing Rs. 4,50,000 will be purchased on 1st April, 2018. The payment is to be made in two equal monthly installments thereafter.

3 Giriraj Ltd. sells on credit. Its current sales is Rs. 32,00,000 **15**
(on credit)

Other informations are as under :

- (1) The current average period of receivables is 72 days
- (2) Per unit variable cost is Rs. 25
- (3) Average cost per unit is Rs. 32
- (4) Selling price per unit is Rs. 40
- (5) Total days of the year = 360

The company plans to strict the credit standards. Due to this, the average period of receivable will reduce by 27 days as compared to current days and the sales will be of Rs. 28,00,000.

If the earnings rate is 20% then this proposal is appropriate ? Give your opinion on the basis of calculation.

OR

3 Information of Devraj Ltd. is as under : 15

Current sales are Rs. 12,00,000

Selling price per unit is Rs. 30

Average collection period = 30 days

(Variable) Current cost per unit is Rs. 20

Average cost per unit is Rs. 25

Bad debts = 1.5%

The company desires to adopt the liberal credit policy for increase the sales. So that 20% of sales will increase. The average period of, collection will be of 50 days. Bad debts will increase from 1.5% to 3%.

If the company wants 15% of expected rate of return then, is it proper to make the Liberal credit policy ? Advise on basis of the calculations.

4 (a) Findout the missing items from the following particulars of Amar Manu. Co. 5

Particulars	Year-2020	Year-2021
Average Stock	Rs. 40,000	Rs. 60,000
Purchases	Rs. 2,50,000	Rs. (?)
Opening Stock	Rs. 30,000	Rs. 40,000
Stock turnover rate	(?) Times	10 Times

(b) A Co. Ltd. manufactures special product 'Ami'. The following particulars were collected. 10

- (a) Monthly demand of Ami 800 units.
- (b) Cost of placing an order Rs. 150
- (c) Annual carrying cost per unit Rs. 26
- (d) Normal usage 150 units per week.
- (e) Minimum usage 100 units per week.
- (f) Re-order period 1 to 5 weeks.

Compute from the above :

- (1) Economic order quantity
- (2) Number of orders to be placed in a year
- (3) Re-order level
- (4) Maximum level
- (5) Minimum level
- (6) Average stock level (on the basis of EOQ)
- (7) Safety stock level.

OR

- 4 (a) From the following information calculate inventory turnover ratio and turn over period : 5

Particulars	Material-X	Material-Y
Opening Stock Rs.	80,000	1,60,000
Purchases Rs.	2,60,000	4,00,000
Closing Stock Rs.	40,000	80,000

- (b) From the following information calculate : 10

- (i) Economic order quantity
 - (ii) Minimum level
 - (iii) Maximum level
- Monthly consumption 600 units
Cost of placing an order Rs. 500
Carrying cost per unit..... 10%
Price per unit..... Rs. 200
Ordering period 4 to 6 weeks
Average usage per week 150 units
Maximum usage per week 200 units.